1803. No. 76

BATAAFSCHE LEEUWARDER COURANT.

SATURDAG DEN 25 JUNY.

Zie hier eindelyk het LAATSTE VERVOLG en SLOT der belangryke Engelsche Stukken, op last des Konings aan het Parlement voorgedragen:

No. 70. **EXTRACT** *uit eene Depêche van Lord* Withworth *aan Lord* Hawkesbury, *gedagtekend* PARYS, 12 *May* 1803.

„ De Boodschapper *Sylvester*, gelyk ik in myne laatste Depêche meldde, kwam den 9 dezer terug, des middags ten 12 uur; en ik schreef aan den Heer *de Talleyrand*, hem verzoekende my een uur te bepaalen, waar op ik hem den inhoud myner Instructien mogt komen mededeelen. Ik ontfing dien avond geen antwoord, nochte ook den volgenden ogtend. Hoogstbegerig om myne orders te volbrengen, sloot ik het Ontwerp, my door uwe Lordschap toegeschikt, in een omslag, vergezeld door eene officieele Nota, en een byzonderen Brief aan den Heer *de Talleyrand*, en zond het aan het Buitenlandsch Departement, met last, om het aan den Heer *de Talleyrand* over te geven, of, by deszelfs afwezigheid, aan den *Chef de Bureau*. Het werd aan den Heer *Durand* ter hand gesteld, die beloofde het aan zyn Chef te zullen geven. —— Ten half vyf uur, ging ik zelf naar den Heer *de Talleyrand*; men zeide my daar, dat de Familie naar buiten was, en dat men niet wist, wanneer de Minister in de Stad zou komen. Een half uur, na dat ik t'huis gekomen was, werd het Pakket, dat in handen van den Heer *Durand* gegeven was, my terug gebragt, ik geloof door een Knecht, met eene mondelinge boodschap, dat, daar de Heer *de Talleyrand* buiten was, het noodzaakelyk zyn zou, dat ik het hem daar toezond. Ten einde, zo veel van my afhing, *hun oogmerk om tyd te winnen* te leur te stellen, schreef ik andermaal aan den Heer *de Talleyrand*, hem eene recapitulatie doende van alle de stappen, die ik gedaan had zedert de terugkomst der Boodschappers, en verzogt den Heer *Talbot*, den Secretaris van de Ambassadeur, om het in Perzoon te brengen, des avonds ten negen uur, wanneer ik dagt dat de Heer *de Talleyrand*, te huis zou zyn, in zyn Hôtel te Mendon. Hy was niet te huis. Men zeide aan den Heer *Talbot*, dat hy zig te St. Cloud bevond, en niet dan laat in den nagt terug verwagt werd. Hy gaf daar myn byzonderen Brief over, met zyn naam, en kwam met het Pakket terug. Ten een uur, ontfing ik een Briefje van den Heer *de Talleyrand*, my de reden meldende, waarom hy my niet vroeger had kunnen antwoorden, en my appoincteerende tegen twaalf uur aan het *Bureau des Rélations Exterieures*. Ik kwam daar op den bepaalden tyd. —— Ik gaf hem de Nota over, waarin het Ontwerp was, waarop alleen eene voldoende schikking kon getroffen worden. Hy las het een en ander met eene schynbaare oplettendheid, en na verloop van eenigen tyd vroeg hy my, of ik my door myne Instructien gemagtigd rekende, om eene Conventie met hem te treffen, gebouwd op den grondslag van myn Ontwerp, of inderdaad dien grondslag verder uitstrekkende, daar het eerste Artikel zyn zoude de altoosduurende bezitting van Maltha door Engeland, in vergoeding eener consideratie, (ten behoeve van Frankryk.) Ik zeide hem, dat ik allergewisselykst niet gemagtigd was, om in eene verbindtenis van zulk eenen aart te treeden, die de Onderhandeling tot eene van ruiling zoude maaken, in de plaats eener vordering van voldoening en zekerheid. Hierop antwoordde hy, dat de voldoening en zekerheid, welke wy vorderden, Maltha was, en dat wy dit dan verkregen: dat de eerste Consul niet konde toetreeden tot het geene hy beschouwde, en by het Publiek en Europa beschouwd moest worden, als een uitwerkzel van dwang; maar, zo het mogelyk ware, de bittere teug smaakelyk te maaken, zou ik my zelven dan kunnen rechtvaardigen, wanneer ik weigerde zulks te doen? Ik zeide hem, dat, daar ik in eene strikte naarkoming myner Instructien handelde, ik geene rechtvaardiging kende nodig hebben, en dat ik by hem gekomen was met een besluit, om er my striktelyk by te houden. Hy beweerde, dat ik door het mededeelen van een Ontwerp, blootelyk de gronden opgaf, waarop wy genegen zouden zyn te sluiten; en dat een Tegen-Ontwerp, gebouwd op den grondslag van ons te geven, wat wy vorderden, niet geweigerd kon worden tot een voorwerp van opregte discussie te nemen. Hier tegen werd door my weder aangedrongen het besluit van zyner Majesteits Ministers, om alles te vermyden, wat de Onderhandeling zou kunnen rekken; dat ik geen ander middel zag, om volgens deze bedoeling te handelen, dan door in allen gevalle op het Ontwerp te blyven staan. Ik drong herhaalde maalen by hem aan, dat hy zig volkomener geliefde te verklaaren omtrent den aart van het geene hy (voor Frankryk) vragen zoude, voor den afstand van Maltha; maar, *hy konde, of hy wilde zig daaromtrent niet verklaaren.* Na lang twistens, kwamen wy overeen, dat hy zyn voorslag binnen den tyd van eenige weinige uuren aan my zou doen toekomen.

„ Het overige van den dag ging voorby, zonder dat ik eenige communicatie van den Heer *de Talleyrand* ontving.

„ Ten twee uur, hernieuwde ik myn verzoek om Paspoorten, en my werd berigt, dat ik ze oogenblikkelyk te wagten had. Zy kwamen ten vyf uur, en ik ben voornemens op reis te gaan, zo dra de Rytuigen gereed zyn."

[*Vertaaling van het eerste ingesloten Stuk.*]

N O T A.

PARYS *den* 10 *May* 1803.

„ De Ondergetekende, Ambassadeur Extraordinair zyner Groot-Brittannische Majesteit, aan zyn Hof den voorslag hebbende doen toekomen, die op den 3 dezer door den Minister der Buitenlandsche Zaaken aan hem gedaan werd, heeft zo op het oogenblik bevel ontvangen, om aan uwe Excellentie ter hand te stellen het nevensgaand Ontwerp eener Conventie, gegrond op den eenigsten grondslag, die zyne Majesteit begrypt, onder de thans plaats hebbende omstandigheden, voor eene definitive en vriendelyke schikking vatbaar te zyn.

„ De Minister der Buitenlandsche Zaaken zal niet verzuimen de opmerking te doen, tot welken graad zyne Majesteit getragt heeft, de zekerheid zyner eigene belangen met de waardigheid van den eersten Consul overeen te brengen."

(*getekend*) WITHWORTH.

(*Vertaaling van het tweede ingesloten Stuk.*)

O N T W E R P.

„ I. *Het Fransch Gouvernement zal de verbindtenis aangaan, van zig niet te verzetten tegen den Afstand van het Eiland Lampedosa aan zyne Majesteit door den Koning der beide Siciliën.*

„ II. *Ingevolge van den tegenwoordigen toestand van het Eiland Lampedosa, zal zyne Majesteit in het bezit van het Eiland Maltha blyven, tot zo lange dat er zodanige schikkingen door hem gemaakt zullen zyn, die zyne Majesteit in staat stellen, om Lampedosa als een Navalen Post te bezetten; na welk tydstip het Eiland Maltha aan de Ingezetenen terug gegeeven, en als een Onafhangelyke Staat erkend zal worden.*

„ III. *Het Grondgebied der Bataafsche Republick zal door de Fransche Troepen ontruimd worden, binnen eene Maand na het sluiten eener Conventie, op de beginzelen van dit Ontwerp gegrond.*

„ IV. *De Koning van Etruriën, benevens de Italiaansche en Ligurische Republieken zullen door zyne Majesteit erkend worden.*

„ V. *Zwitzerland zal door de Fransche Troepen ontruimd worden.*

„ VI. *Eene betamelyke Territoriaale vergoeding zal aan den Koning van Sardiniën toegewezen worden in Italien.*

G E H E I M - A R T I K E L.

„ *Zyne Majesteit zal door het Fransch Gouvernement niet gevorderd worden het Eiland Maltha te ontruimen, dan na den afloop van tien Jaaren.*

„ *Artikels* IV., V. *en* VI., *kunnen of geheel uitgelaten, of moeten alle drie ingevoegd worden.*"

(*Vertaaling van het derde ingesloten Stuk.*)

Aan zyne Excellentie, den Heer Talleyrand, *enz., enz.*, PARYS *den* 10 *May* 1803.

MYN HEER!

„ Ten einde geen oogenblik te verliezen, van eenen tyd, die thans zo dierbaar is, heb ik de eer, U hier nevens toe te zenden het ONTWERP, 't welk ik van myn Hof ontvangen heb, benevens de NOTA, die hetzelve vergezelde."

(*getekend*) WITHWORTH.

(*Het vierde ingesloten Stuk.*)

„ Dit Stuk bevat de moeite, welke Lord *Withworth* genomen heeft, om de communicatie aan den Franschen Minister te doen, en besluit als volgt;

„ In dezen toestand van zaken, en daar uwe Excellentie my de gelegenheid niet verschaft, om U deze communicatie te doen, heb ik geene andere keuze overig, dan den Heer *Talbot*, Secretaris der Ambassadeur, daar mede te belasten. Hy zal de eere hebben, U het Ontwerp eener Conventie ter hand te stellen, dat, zo ik hoope, tot een grondslag dienen mag eener minnelyke schikking tusschen de beide Gouvernementen. Ik moet Donderdag ochtend de reize naar Engeland aannemen, in gevalle de Onderhandeling voor dien tyd niet tot een gelukkig einde gebragt is."

(*getekend*) WITHWORTH.

(*Het vyfde ingesloten Stuk.*)

„ Dit Stuk is eeniglyk eene herhaalde aanvraag, om Paspoorten te bekomen."

(*getekend*) WITHWORTH.

NOTA *van den Minister der Buitenlandsche Zaaken* C. M. TALLEYRAND *aan den Ambassadeur zyner Britsche Majesteit te Parys.*

Parys den 23 Floreal 11 Jaar (13 May 1803.)

„ In de belangryke en gewigtige omstandigheden, waar in zig de beide Natien bevinden, heeft de Ondergetekende, Minister van de Buitenlandsche Betrekkingen der Fransche Republiek, bevel ontvangen, om onder het oog van het Britsch Gouvernement te brengen de navolgende

N O T A.

„ Den 17 Ventose (8 Maart) bragt zyne Britsche Majesteit door eenen byzonderen boodschap ter kennis van zyn Parlement, dat gedugte gewapende uitrustingen, in de Havens van Frankryk en van Holland gereed gemaakt werden, en dat belangryke Onderhandelingen, wier uitslag twyffelachtig was, de beide Gouvernementen verdeeld hielden.

„ Deze buitengewoone en onverwagte verklaring verwekte eene algemeene verbaazing: dan, Frankryks toestand ter Zee lag voor aller oogen bloot. Engeland, Europa wisten, dat er geene gedugte wapening bestond, noch in de Havens van Frankryk, noch in de Havens van Holland.

„ De Ondergetekende zal aan Z. E., Lord *Withworth*, niet herinneren al het geen als toen gezegd is. Men vroeg zig onderling, uit welk een bron zo kwalyk gegronde berichten hadden kunnen ontspringen. Het Perzoonlyk doorzigt van Lord *Withworth*, de goede trouw van zyn Caracter, konden niet één enkeld ogenblik verdagt gehouden worden.

„ De verzekering, dat Frankryk Vyandelyke uitrustingen maakte, was eene openlyk valsche onderstelling, welke niemand misleiden kon. Derzelver natuurlyke uitwerking moest zyn, te doen denken, dat zy niet dan een middel was, van het welk Lieden, bekend door hunne rustverstoorende grondbeginzelen, en gretig in het opspooren van voorwendzels, om onlusten te verwekken, zig bedienen wilden, om de hartstogten van het Britsche Volk in vlam te zetten; mistrouwen, haat en ongerustheid te verwekken.

„ Wat betrof het Engelsch Gouvernement, men moest gelooven, dat, indien het al, door verkeerde berichten, omtrent het aanwezen van gewapende uitrustingen, misleid was, het zulks niet worden kon omtrent het aanwezen der Onderhandelingen.

„ Niet zo dra was de Ambassadeur der Republick te Londen van de Boodschap zyner Britsche Majesteit verwittigd, of, verwonderd, dat dezelve het aanwezen eener Onderhandeling aankondigde, van welke hy geene kennis had, begaf hy zig naar Z. E. Lord *Hawkesbury*, en van toen af aan moetende vermoeden, dat eene zodanige wapenkreet, gegrond op twee valsche onderstellingen, ten dekmantel kon dienen aan het ontwerp, om het Tractaat van Amiëns te schenden in deszelfs nog niet uitgevoerde bepaalingen, leverde hy aan den Minister zyner Britsche Majesteit den 9 Ventose (10 Maart) eene Nota in, om van hem opheldering te vorderen.

„ Ter zelfder tyd bekwam de Ondergetekende bevel, om Z. E. Lord *Withworth* te polsen, ten opzigte der beweegredenen, die het Engelsch Gouvernement hadden kunnen overhaalen, om by zynen Lordschap, in twee verzekeringen, beiden even valsch, grond te zoeken, om zyne Natie te wapen te roepen, en den Vreedes-band, die de beide Staaten vereenigde, te breken.

„ Den 24 Ventose (15 Maart) overhandigde Z. E. Lord *Hawkesbury* aan den Generaal *Andreossi*, eene onbepaalde, twist zoekende, en op eenen beslissenden toon gestemde Nota. Deze Nota, verre van iets optehelderen, verspreide nieuwe duisterheden over het onderwerp der Onderhandeling. Ter naauwer nood liet zy de mogelykheid bespeuren, om die Onderhandeling te openen, en nog veel minder de hoop, om haar tot eenen gelukkigen uitslag te zien geraaken.

„ Het antwoord van het Fransch Gouvernement, gedagtekend 8 Germinal (29 Maart) was even Vreedelievend en gemaatigd, als de Nota van het Britsche Ministerie Vyandelyk geweest was.

„ De eerste Consul verklaarde, dat hy de Oorlogs-uitdaging van Engeland over het hoofd zag, dat hy zig onthield, te blyven staan by uitdrukkingen, wier zin het kenmerk van Vyandelykheid draagen kon; dat hy, eindelyk, afkerig was te gelooven, dat zyne Britsche Majesteit de heiligheid van een Tractaat zou willen schenden, op hetwelk de zekerheid van alle Natien rustte.

„ Deze verklaring, op bevel van den eersten Consul gedaan, had den 17 Germinal (7 April) eene nieuwe Nota ten gevolge, in welke het Fransch Gouvernement niet zonder verwondering zag, dat een onbepaalden eisch van *voldoening* aan hetzelve gedaan werd. Het onbeperkte van dezen eisch, zonder beweegredenen en zonder doel verrigt, liet niets duidelyk bespeuren, dan alleen hoe onvoegzaam het ware, dat hy gedaan was.

„ Men legde in deze Nota het voornemen aan den dag, om het Tractaat van Amiëns te schenden, door te weigeren, Maltha te ontruimen. Men scheen zig te vleyen, dat het Fransche Volk bewilligen zou *voldoening* te geven, omtrent twee onderstelde daadzaaken, over wier aanvoering het misschien recht had er zelf eene te vorderen.

„ Dit Stuk overhandigende, eischte Lord *Withworth*, dat er *onmiddelyk* eene schikking gemaakt wierde op de grondslagen, die zo even opengelegd zyn; en hy gaf ter zelfder tyd te kennen, dat hy, in het tegen overgesteld geval, vreesde, zig door de bevelen van zyn Gouvernement verpligt zou zien, de plaats zyner Residentie te verlaaten, en een eind aan zyne Zending te maaken.

„ Wat kon het Gouvernement der Republick op zulke plotslinge, op zulke vreemde openingen antwoorden? Niets, dan eene vuurige liefde tot den Vreede kon de overhand verkrygen op een zo billyk gevoel van verontwaardiging.

„ Ten einde in staat te zyn, om een koelbloedig en kalm besluit te nemen, het geen aan de reden en aan de rechtvaardigheid den tyd liet, om den boventoon te bekomen over de hartstogten, moest men diepelyk doordrongen zyn van het denkbeeld, dat de talryke Slagtoffers van de tweedragten der Gouvernementen, geen aandeel hebben aan de beledigingen, die hen verbitteren; dat die duizenden dappere Burgers, die, naar den wensch hunner heldenmoedige zelfsopoffering, hun bloed eeniglyk voor hun Vaderland plengen, nimmer de begeerte gevoed hebben, om een nabuurig en magtig Volk te beledigen; dat zy geen de minste belang nemen in stappen van bloote trotsheid, en ydele aanspraaken op opper-mogendheid. Het was niet genoeg van dit denkbeeld doordrongen te zyn, men moest er zig elk ogenblik door laaten beheerschen.

„ Zyne E. Lord *Withworth* kwam overeen, om aan zyn Hof te schryven, dat de eerste Consul niet bewilligen kon in de schending van een plegtig Tractaat; maar, dat hy den Vreede wilde, dat, indien het Engelsch Gouvernement verlangde, dat er eene overeenkomst gemaakt wierde omtrent schikkingen, vreemd aan het Tractaat van Amiëns, hy zig niet aan dezelve onttrekken zoude, en dat de beweegredenen tot die overeenkomst getrokken zouden kunnen worden uit de wederzydsche grieven.

„ Deze bedoelingen waren rechtvaardig en gemaatigd. Het was bezwaarlyk eene Onderhandeling op rondborstige grondslagen voortestellen. Het koomt niet ten onpasse, alhier aantemerken, dat het was zes weeken na den Boodschap, in welken eene moeylyke Onderhandeling, van een gewigtig belang, van eenen onzekeren, maar aanstaanden uitslag, aangekondigd was, dat de Ministers der beide Gouvernementen nog niet tot het openen eener wezenlyke Onderhandeling hadden kunnen geraaken.

„ Lord *Withworth* ontving nieuwe bevelen; hy sloeg agter elkander twee Ontwerpen van Overeenkomst voor.

„ By het eerste werd voorgeslagen: dat Maltha onder de Opperheerschappy des Konings van Engeland bleve; en, deze voorwaarde aangenomen zynde, bood zyne Britsche Majesteit aan, om alles te erkennen, het welk zints het Tractaat van Amiëns in Europa gedaan was.

„ Zyne Majesteit de Koning van Engeland beloofde nog daarenboven, maatregelen te nemen, ten einde de Lieden, die in onderscheidene gedeelten van Engeland aanslagen tegen Frankryk smeden, het kragtdadiglyk bestraft wierden.

„ De Ondergetekende had de eer, om aan Z. E. Lord *Withworth* te kennen te geven, dat dit eerste voorwerp van Onderhandeling eene tastbaare verkragting van het Tractaat van

(*Het vervolg op Pagina vier.*)

het Tractaat van Amiens en aan de belangen van Frankryk, als zy daartegen aandruischen, dan nog kon de tydsbepaling van zes-en-dertig uuren, tot het antwoord voorgeschreven, geen den minsten twyffel laten aan het besluit van het Fransch Gouvernement. Neen, nimmer zal Frankryk aan eenig Gouvernement het recht toekennen, om, door eene enkele daad van zynen wil, de bedingen van eene wederkeerige verbintenis te verbreken. Zo Frankryk heeft geduld, dat men op eene dreigende wyze een verbaal *Ultimatum* van zeven dagen, een *Ultimatum* van zes-en-dertig uuren en verdragen, die gesloten waren, alvorens behandeld te zyn, aan hetzelve aanbood, kan het geen ander oogmerk hebben, dan, door het voorbeeld zyner gematigdheid, het Britsch Gouvernement daar toe terug te brengen; maar nimmer kan de Republiek haare toestemming geven aan eenig voorstel, het welk haarer waardigheid en haarer magt onwaardig is.

„ De Ondergetekende is dus gelast, aan Z. E. Lord *Withworth* te verklaaren, dat geenerhande communicatie, welker inhoud en formen niet overeenkomen met de tusschen groote Mogendheden aangenoomene gebruiken, en met het beginzel der volkomenste gelykheid tusschen den eenen en den anderen Staat, in Frankryk meer zullen aangenomen worden.

„ Dat niets de Fransche Regeering kan verpligten, om over Landen te beschikken, welke aan haar niet toebehooren, en dat zy nimmer aan Engeland de magt zal toekennen, om, in welk opzigt het ook zy, de Tractaaten te verbreeken, welke zy met hetzelve gesloten heeft.

„ Eindelyk herhaalt de Ondergetekende het voorstel, om Maltha in handen van eene der guarandeerende Mogendheden te stellen; en, wat alle verdere voorwerpen betreft, welke vreemd zyn aan het Tractaat van Amiens, hernieuwt hy de verklaaring, dat het Fransch Gouvernement bereid is, om deswegens eene Onderhandeling te openen.

„ Zo het Engelsch Gouvernement het sein ten Oorlog geeft, zal aan het Fransch Gouvernement niets overblyven, dan te vertrouwen op de rechtvaardigheid zyner zaak en op den God der Heirschaaren.

De Minister der Buitenlandsche Betrekkingen.

(*getekend*) CH. M. TALLEYRAND.

E N G E L A N D.

LONDEN *den* 15 *Juny*. Eergisteren morgen zyn de Hertog *van Cambridge* en Prins *William van Gloecester*, met het Fregat *the Amethyst*, te Yarmouth gearriveerd: ook is de Heer *Liston*, onze Afgezant by de Bataafsche Republiek, met deszelfs Familie, uit den Haag alhier terug gekeerd; zullende zyne Majesteit, nu, naar alle waarschynlykheid, daar de Bataafsche Minister *Schimmelpenninck* op zyn vertrek van hier staat, door eene Boodschap aan het Parlement laaten bekend maaken, dat er insgelyks Lettres de Marque tegens de Schepen van de Bataafsche Republiek zyn uitgegeven: dan, des niet tegenstaande, heeft ons Gouvernement orders naar Plymouth gezonden, ingevolge van dewelken, de Schippers, Stuurlieden en Matroozen der opgebragte Hollandsche Schepen, in vryheid gesteld worden, en verlof bekomen, om naar huis terug te keeren; het welk ten gevolge heeft gehad, dat de meeste der op de Hollandsche Schepen gediend hebbende Matroozen, op onze Schepen dienst genomen hebben.

Thans gaat hier de spraak, dat onze Troepen, welke zich te Maltha bevinden, naar Alexandrien terug gezonden zullen worden, ten einde de Franschen te verhinderen, eene nieuwe poging ter verovering van Egypten te doen.

Laatstleden Zondag arriveerde te Douvres, de Fransche Boode *Cermont*, met Depêches voor ons Gouvernement, het welk aanleiding gegeven heeft tot zeer veele gissingen, welke genoegzaam op niets zyn uitgeloopen. Gezegde Boode, is Maandag avond, met het antwoord van Lord *Hawkesbury*, naar Parys terug gekeerd.

F R A N S C H E   R E P U B L I E K.

PARYS *den* 17 *Juny*. Het officieel Dagblad, het welk thans byna geenen dag verlooren laat gaan, zonder het gedrag van ons Gouvernement te verdedigen, en nog meer, dat van het Engelsch Gouvernement te gispen, bevat in deszelfs Nummer van den 14 Juny, eene weerlegging der beschuldiging, als of de eerste Consul de Neutraliteit en Staats-Constitutie van het Duitsche Ryk, nog zo onlangs door Frankryk zelfs, na zo veele veranderingen, gevestigd, reeds met den aanvang des Oorlogs geschonden had. Dit Verdedigings-stuk is van den navolgenden inhoud:

„ De Engelsche Nieuwsschryvers spuwen vuur en vlam wegens de bezetting van het Keurvorstendom Hanover door de Franschen. Zy verheffen zich trotschlyk, slechts een ogenblik te voren, op de ligting in massa. Thans, daar zy de bedryven van den Hertog *van Cambridge* vernomen hebben, zynen roem niet meer kunnende zingen, vaaren zy uit tegen de trouwloosheid der Franschen. Volgens hun is alle denkbeeld van rechtvaardigheid miskend, en het recht der Volken op het wreedst geschonden. Om die Heeren te begrypen, moet men weten, dat er eene *gantsch byzondere rechtvaardigheid, een recht der Volken van een nieuw zoort*, ten gebruike en voor de belangen van het Gouvernement van Groot-Brittannien, bestaan.

„ Zy geven voor, dat Frankryk de Duitsche Constitutie geschonden heeft, en dat de Keurvorst van Hanover niet in de geschillen van den Koning van Engeland deelen moet. De geschiedenis en de reden antwoorden op die elendige bewysgronden.

„ Door de beruchte Gouden Bulle hebben de Keurvorsten van het Ryk ieder afzonderlyk het recht van Vreede of Oorlog, zo als eertyds alle de Bezitters van groote Leengoederen in Frankryk. Het is niet voor 't eerst dat een Keurvorst den Oorlog tegen Souvereinen voert, of dat Souvereinen den Oorlog voeren tegen een afzonderlyk Keurvorst. De Regeering van *Karel V*. levert er verscheiden voorbeelden van op. In den zevenjaarigen Oorlog heeft men den Keurvorst van Hanover Koning van Engeland de Banieren zien opsteken tegen het Keizerlyk Huis, en toen de Fransche Armée in dat Keurvorstendom viel, even als in eene bezitting van den Koning van Engeland, was er niemand, wien het inviel om dezen maatregel *stryding met het recht der Volken* te vinden. Frankryk heeft dus het onbetwistbaar recht, om den Koning van Engeland nog aan te tasten in zyne Bezittingen op het vaste Land.

„ Aan die klagten erkent men altoos den geest van heerschzugt en kwaade trouw die het Cabinet van dien Monarch bestuurt. Hoe! als Koning van Engeland vind hy dat Frankryk de vryheid van Europa door zyne overweldigen in gevaar stelt; hy wapent zich voor de onderlinge geschillen der Koningen van het vaste Land, en als Keurvorst van Hanover, waar door hy er vry wat meer by geinteresseert is, vind hy niet aan te merken op het gedrag van Frankryk; hy beschouwt het als eenen goeden Bondgenoot, hy wil er mede in Vreede blyven! dit bewyst dat de Koning van Engeland geen ander recht dan dat der magt erkend, en dat de Keurvorst van Hanover slegts zwygt *uit hoofde zyner zwakheid*. Zie daar de juiste maat der rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid van Z. M. Zonder twyffel, indien hy den fakkel des Oorlogs op het vaste Land weder kon ontvonken, indien Hanover eene Armée van 200,000 Man op kon leveren, als dan zou Koning *Georg* deszelfs *onzydigheid* niet inroepen.

„ Euvendien de zoort van Oorlog, welke Frankryk tegen Hanover voert, kan niet beschouwd worden als eene Oorlog tegen het eigentlyk Hanover, maar wel tegen Hanover als eene bezitting des Konings van Engeland en tegen de Hanoveraansche Troepen voor zo ver zy Troepen van den Koning van Engeland zyn; onder dit gezigtpunt is Hanover nooit de werkelooze aanschouwer der twisten van Engeland geweest. Het Hanoveraansche bloed heeft in de vier Waereldelen gevloeid voor den dienst eener Despotique Compagnie. In den Americaanschen Oorlog waren de beste Troepen Hanoveranen; in Indien, in Egypten, overal, heeft men die Soldaten zien opofferen aan de *heerschzugtige Schraapzielen der Engelschen*. Frankryk moest aan zynen Vyand alle middelen benemen, waar van hy zich tegen de Republiek bedienen kon. Frankryk heeft het onbetwistbaar recht om den uitvoer van Goud en Soldaten van den Koning van Engeland te beletten.

„ Die Monarch kent noch Verdrag noch recht der Volken, om dat hy zich onaantastbaar in zyn Eiland beschouwd; maar terwyl men op eenen wind wagt, die gunstig waaije, moet hy overal, waar men hem aan kan komen, aangetast worden: men verteld dat een Misdadiger, aan eenen moord schuldig, zich naar eene Kerk gevlugt had, welke het recht eener schuilplaats had; maar terwyl hy er in trad, kapte men hem den Voet af die nog buiten de Kerk was, en de daad wierd voor wettig gehouden. Tot hier toe is dit de Geschiedenis van *Georg*; er schiet nu nog overig te weten of het Eiland hem tegen de stoutheid der Franschen ten schuilplaats zal kunnen dienen."

B A T A A F S C H E   R E P U B L I E K.

NYMEGEN *den* 17 *Juny*. De verdere Depôts, voor wier aankomst wy zo zeer gevreesd hadden, zyn reeds gedeeltelyk alhier gearriveerd. Dezen morgen trok dat der 100ste en 103de halve Brigade onze Stad binnen, en werd, zo als helaas onvermydelyk was, by de Burgers in quartier gelegd. Op morgen zien wy nog een Depôt Cavallery te gemoet.

VLISSINGEN *den* 18 *Juny*. Het gerugt, dat voor eenige dagen hier geloopen heeft, schynt bevestigd te zullen worden. *Buonaparte* zal, naar men verneemt, op zyne reis naar Belgien, ook eene keer naar Middelburg en deze Stad doen, en er schynen reeds maatregelen te worden genomen, om hem met de nodige distinctie te ontvangen en te behandelen.

HARDERWYK *den* 18 *Juny*. Laatstleden Woensdag, zynde den Verjaardag der Hooge School alhier, werd, door derzelver Bezorgers, voor het nu beginnende Academie Jaar, tot *Rector Magnificus* benoemd de Hoogleeraar J. O. ARNTZENIUS, in plaats van den Hoogleeraar C. G. C. REINWARDT, en tot Secretaris de Hoogleeraar A. YPEY, in plaats van den Hoogleeraar J. M. KEMPER; waarna de aftredende *Rector Magnificus* REINWARDT eene plegtige Redevoering hield: *De praestantia Chemiae recentioris in Naturae & Artium Phaenomenis explicandis*; dat is: *over de voortreflykheid der nieuwere Scheidkunde boven de oude, in het verklaaren der verschynzelen van Natuur en Kunst.*

DEN HAAG *den* 21 *Juny*. Niettegenstaande de opheffing der Reserve Armée, is de Generaal *Desfolles* op gister van hier naar Deventer vertrokken; men weet niet, welk het byzonder doel dezer onverwagte afreize is.

Een buitengewoon Courier van den Franschen Minister van Oorlog, welke op dien zelfden dag hier door naar Hanover gereeden is, heeft by zynen doortogt verzekerd, dat de eerste Consul, benevens zyn Gemalin, gereed waren, om op 1. l. Saturdag naar Belgien op reis te gaan.

De beide alhier in Garnisoen liggende Battaillons der 54ste halve Brigade Fransche Troepen, zyn gister morgen in het Veld naast de Maliebaan geinspecteerd. De opgeschrevenen, die in de afgeloopene Week zyn aangekomen, bevonden zig by de Battaillons en waren reeds gedeeltelyk gekleed.

In den afgelopen nagt hebben de alhier onlangs ingekomen Fransche Troepen op het onverwagtst order bekomen om daadelyk te vertrekken, en provisioneel de reize naar Deventer en Zwolle aantenemen; ingevolge dien last, hebben zy dezen morgen om 5 uuren reeds deze Residentie verlaaten. Men weet niet waar aan dit overhaast vertrek, het welk ook heeft plaats gehad met de Franschen te Delft en Rotterdam, welke laatste anders naar Gouda moesten marcheeren, moet worden toegeschreven. —— In deze Residentie zal het Fransch Garnisoen op morgen vervangen worden door de 17de halve Brigade, komende van het Eiland Goede-Rheede.

De Generaal *Dumonceau* zal zyn Hoofdkwartier te Haarlem; de Lieutenant-Generaal *Bonhomme* het zyne te Groningen vestigen.

De Burger *Schimmelpenninck*, Minister van deze Republiek by het Engelsch Gouvernement, heeft, ingevolge het door hem bekomen rappel, Engeland verlaaten, en is op eergisteren in deze Residentie aangekomen.

ZWOLLE *den* 21 *Juny*. Op den 16 dezer is door het Departementaal Kies-Collegie van Overyssel, uit de ingezondene Nominatien van de beide Afdelingen van den tweeden Ring van dit Departement, tot Lid van het Wetgevend Lichaam verkoren, GODERT WILLEM DE VOS VAN STEENWYK, thans Lid van het Departementaal Bestuur van Overyssel; — en uit de ingezondene Nominatien van den vyfden Ring, tot Lid van het Departementaal Bestuur van Overyssel: WOLFF FLORIS VAN HEMERT, welke in 't voorschreven Bestuur zitting heeft en dit Jaar moest aftreden, op nieuw verkoren.

RAPPORT *van* P. COLLECTEUR, *Stuurman van het Vischhoekerschip DE WONING BOUWLUST, gevoerd door Schipper* PIETER WEMMEERIS, *behoorende aan de Reedery van den Burger* ALEWYN VAN DER WERFF, *te Vlaardingen.*

„ Vrydag den 10 Juny, 's morgens ten 3 uuren, de Maas O. Z. O., na gissing 6 Mylen van ons, werden wy, daar er geen middel ter ontsnapping opdaagde, door het Engelsch Fregat *Africa*, van 36 stukken Kanon, gecommandeerd door Captein *Mansfeld*, genomen; één Officier en zes Matroozen enterden by ons over, en namen possessie van onzen Bodem en zonden agt van onze Kameraads, met dezelfde Chaloup, naar het gemelde Fregat terug; daarna stelde de daar op gekomen zynde Prysmeester cours naar Duins; den gantschen tyd beraamde ik, benevens den Schipper, plans om, ware het mooglyk, uit de handen der Roovers te komen; een der twee Wagtdoende, zynde een Zweed, met name *Cornelis Jurgonse*, waagden wy het, om hem iets van ons voornemen te kennen te geven, namentlyk, om ons hunne Geweeren, Sabels en Pistoolen te bezorgen uit de Kajuit; tot ons groot genoegen liet zich dit alles wel aanzien; echter moesten wy hem, onder Eede, beloven, dat, zo ons plan gelukte, hy niet als een Krygsgevangen moest gerekend, maar op vrye voeten gesteld worden. Met een heiligen Eed deden wy deze belofte, en de Zweed, die zyn Wagtdoende Kameraad er ook toe overhaalde, maakte zich Saturdag avond, circa tien uuren, als alles in eene diepe rust was, meester van de Geweeren, Sabels en Pistoolen; ogenblikkelyk wapende ik my, benevens de Schipper en één kleine Jongen, met name *Ary den Breen*, sforden ogenbliklyk de Kajuit en Vooronder digt, dreigden alles ter neder te vellen, zo zy de minste poging deden om uit te breken; tot meerder zekerheid deden wy den Engelschman, die zich neutraal had gehouden, wederom in het Ruim, indien wy van hun overrompeld mogten worden, en stortten een Vat met Teer langs het Dek, om hun, by losbreking, het loopen te beletten, en dan met ons weinig in getal, ons dierbaar leven te sauveeren; toen wy dit alles verzorgd hadden, wendden wy het over een andere boeg, en stuurden naar de Hollandsche wal, waren den 12, 's morgens ten 3 uuren, voor Scheveningen, op 4 Vadem, en ten 8 uuren op de hoogte van Petten, onder de wal, alwaar een Egmonder Schuit praaiden, die aannam voor 200 Gulden om zo doende ons leven te behouden, zo zoms door Engelsche Schepen mogt worden overvallen, en dan het Schip op Strand te zetten; ten negen uuren waren wy in het Gat van Texel, wierden gepraaid door 's Lands Brik AJAX, onder commando van den Captein *Pool*, die ons door een Gewapende Chaloup, met een Officier, onder het Kanon, van het Wagtschip JOAN DE WIT, ten Anker bragt."

*** Op Maandag, den aanstaanden 4 July, 's morgens ten tien uuren, zal het Examen der twee benedenste Leeuwarder Latynsche Schoolen aldaar op het Raadhuis gehouden worden; en zullen de twee Bovenste van de Eerste School, *JAN VINK BAVIUS* en *SEERP JANS BROUWER*, met Pryzen van Naarstigheid naar de Tweede gepromoveerd; de twee Bovenste der Tweede School, *JAN CONSTANTYN DRIESSEN* en *PIETER KLINKHAMER*, schoon niet gepromoveerd wordende, met buitengewoone Pryzen, volgens het aanmoedigend Besluit van het GEMEENTE BESTUUR, wegens hunne betoonde Naarstigheid, beschonken worden, en hunne Dankzegging daar voor doen.

Voorts zullen, op dien zelfden dag en plaatze, 's namiddags ten twee uuren, de twee Bovenste, in Vorderingen en Gedrag zeer uitmuntende, Leerlingen van 's Rectors School, *WILLEM THEODORUS VAN GURKOM* en *COENRAAD ALBERT KUIPERS*, met eene Oratie, de Eerste, *in Laudem Justi Vondelii*, (tot Lof van Joost van Vondel) de Tweede, *de Dictu Euripidis, Spartam, quam nactus es, orna*, (over het zeggen van Euripides, houd U getrouw by uw Beroep) hun plegtig Afscheid van de Schoolen neemen, en voor de, hun door het GEMEENTE BESTUUR toegewezene Eerepryzen, hunne Dankbaarheid betuigen.

Worden dus alle Begunstigers van Geleerdheid op het vriendelykst uitgenodigd, om deze Plegtigheid, ter aanwakkering van de, door Leergierigheid tot het Algemeen Welzyn opwassende, Jeugd, zoo voor als na den middag met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

VALENTINUS SLOTHOUWER,
Gymnasiarcha en Rector.

T O N E E L - B E R I C H T.

De Ondergetekende heeft de Eer, om voorlopig aan het Kunst- en Toneel-minnend Publiek te adverteeren, dat hy binnen Leeuwarden met behoorlyke Permissie van de Regeering, geduurende de Kermis het genoegen zal hebben, eenige uitgezochte Representatien te geven, — zo van OPERAAS, als TONEEL-, TREUR- en BLYSPELLEN, en, daar zyn Gezelschap van Acteurs en Actrices, thans zo goed gecompofeerd is, dat hy er zich eene Eere uit maakt, als Directeur aan derzelver hoofd te staan, hy deswegens, zo wel als ten aanzien van de keuze der Stukken en Operaas, gerust zich de goedkeuring van het Publiek durft beloven. —— Zullende het Toneel worden geöpend op Donderdag den 7 July 1803, en de Representatien nader by Billetten en in de Couranten worden geadverteerd.

W. VAN DINSEN, *Junior*, Toneel-Directeur.

*** Met eene diep doorwonde Ziel en overstelpt van droefheid, berichte ik het overlyden van mynen tederbeminden Echtgenoot en zyner Ouderen éénigen en dierbaren Zoon, BOUDEWYN VAN REES. Eene ongesteldheid in de Ingewanden, reeds zedert een geruimen tyd gevoeld, en in weinige dagen snellyk toegenomen en doodlyk geworden, maakte op gisteren avond, omtrent elf uuren, een einde aan zyn leven hier op Aarde. Den ouderdom van twee-en-dertig Jaaren en agt Maanden had hy bereikt; zints ruim twee Jaaren met my veréénd geweest, laat hy my na in eenen staat van Zwangerheid, nu zo bedrukt en treurende als wy te vóóren verblyd waren over de geboorte en den tot hier toe gezegenden opwas van eenen Zoon, nu bykans agttien Maanden oud. Door 's Vaders vroegen dood, verliest deze eenen tederhartigen Verzorger, en ontvalt den Ouderen de steun en troost hunner klimmende Jaaren. Dan, even daarin is ook onze éénige vertroosting by dit drukkend ongeval. Werkzaam en nuttig was hy voor ons, gelaten en welgemoedigd scheidde hy van ons, betrouwende op de goedertierene schikking der Voorzienigheid voor ons na zyn verscheiden, en hopende op eene voor hem Zalige verwisseling naar een beter en eeuwig leven. Van onzer Vrienden en Bekenden deelnemend medegevoel houden wy ons verzekerd, zonder dat wy daarvan, door Brieven van Rouwbeklag, de blyken ontvangen.

Franeker den
20 Juny 1803.

ANNA CATHARINA IZING.
Wed. wylen *B. VAN REES.*

Z E E - T Y D I N G E N.

Den 17 Juny in Texel binnen gekomen B. S. Pieper, van St. Ubes. A. de Jong, van Emden. J. Christoffels, uit Noorwegen. De wind West.

Uitgezeild C. Tornse, naar Noorwegen.

Den 18 dito binnen gekomen F. Jelles, van Emden. De wind Noord-West.

Uitgezeild Capt. Clarke, naar Petersburg.

Den 19 dito binnen gekomen W. Smith, van Rhode-Island. De wind Noord-Oost. Niets uitgezeild.

Den 15 dito zyn nog uit het Vlie gezeild F. Sweder, naar de Oostzee. N. J. Jasens, naar Drammen. S. C. Bundes, naar Altona.

Den 16 dito binnen gekomen P. Brare, van Sunderland. F. Fokkes, van Koningsbergen. F. Adiks, van Dantzig. J. W. Moesker, uit Noorwegen. De wind Noord-West. Niets uitgezeild.

Den 17 dito binnen gekomen J. R. Lucens, N. J. Mulder, beide van Riga. A. J. Wonde, van Dantzig. J. Arends, uit Noorwegen. De wind West. Niets uitgezeild.

Den 18 dito binnen gekomen M. Olsen, van Dantzig. H. F. Rosema, J. J. Oltman, beide van Elbing. H. Loots, O. O. Ede, J. T. Volkers, alle drie uit Noorwegen. H. Harmsen, van Emden. De wind Noord-West. Niets uitgezeild.

PRYZEN DER BATAAFSCHE RESCRIPTIEN en andere EFFECTEN,

zo als dezelve waren *den* 21 *Juny* 1803 op de Beurs te Amsterdam.

Bataafsche Rescriptiën	4 pCt.				
Losbaar		1803	94½	à	95½
		1804	79½	à	80½
		Na de Vreede	42½	à	43
Geforc. van 1795 en 1796	2½ pCt.		35¼	à	35¾
Vrywillige Negotiatie	5 pCt.		50	à	50½
Vrywillige Neg. van 1802	5 pCt.		71½	à	72
Pryzen uit dito Lotery	2½ pCt.		48½	à	49½
Neg. 1803. 3 pCt.		Recepissen	36½	à	37
		Certificaten		à	
		Loten	165	à	167
Nat. Schuld-Brieven	3 pCt.		39	à	39½

Nat. Losrenten	3 pCt.	43	à	43½
Nat. Losrenten	3½ pCt.	49	à	49½
Dito uit de Domeinen	4 pCt.	65	à	65½
Nieuwe Hefling van 1801	3½ pCt.	46	à	46½
Gelders. Schavergoeding	4 pCt.	40	à	41
Brabandsche Schaverg.	4 pCt.	40	à	41
Obligatien Rusland	5 pCt.	94½	à	95
Weenerbank	5 pCt.	81½	à	82
Dito	4 pCt.	69½	à	70
Geconf. Inscriptiën	5 pCt.	45½	à	46
Certificaten		7	à	8

PRYZEN der BOTER en KAAS, den 20 Juny te Amsterdam.

Gras Boter de 92 pond Bruto. Delftsche 41 à 42 gl.; Leidsche 40 à 41 gl.; Friesche 34 à 36 gl.; Groningerl. 30 à 32 gl.; Geldersche 29 à 31 gl.; Overysselsche 29 à 31 gl. Edammer Kaas, roodkorst (de 100 pond) van 20 à 24 pond, 27 à 29 gl., van 10 en 14 pond, 22 à 24 gl., de witkorst 21 à 23 gl. Stolksche van 28 en 34 pond, 25 à 28 gl., van 20 en 10 pond, 22 à 26 gl. Oude Leidsche Comyne ('t Schippond), 60 à 63 gl. Nieuwe dito 33 à 38 gl. Friesche dito 28 à 30 gl.

DE COMMISSIE UIT HET DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN FRIESLAND TOT DE BOUWZAAKEN EN ZEEWERKEN, gedenkt op Maandag den 4 July eerstkomende, ten huize van den Castelein *Livius Cabini* even buiten de Stadspoort aan de Haven te STAVOREN, in 't openbaar den minstaannemenden aantebesteden: De nodige REPARATIEN aan de Haven aldaar, bestaande in het Opkorten en Opruimen van het Noorder Havenhoofd; — het geheel Vernieuwen van circa agt Roeden lengte der Binnenbeugel van het Zuiderhoofd; — het Vuilen der beide Havenhoofden; — het Opruimen, Opwerken en Effenen van de Baitsteen Glooying, voor en langs de oude Havenmond, en wat dies meer is. Zullende het Bestek agt dagen te voren te lezen liggen in voornoemde Herberg te Stavoren, en te Leeuwarden in de Herberg de Valk op de Wirdumerdyk, terwyl drie dagen voor de Besteding op de Plaats zelve de nodige aanwyzing zal geschieden, en de Liefhebbers ook voor dien tyd nader onderrigt kunnen bekomen by *Meye Wiebes* Opzichter by deze Werken. ZEG HET VOORT.

A D V E R T E N T I E.

DE COMMISSIE UIT HET DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN FRIESLAND TOT DE BOUWZAAKEN EN ZEEWERKEN, gedenkt op Woensdag den 6 July eerstkomende, by de Castelein aan de Oude Schouw, den minstaannemenden aantebesteden: De geheele Vernieuwing van de NESTERZYL, gelegen aan de Boorne tusschen Akkrum en Oldeboorn; zullende het Bestek agt dagen te vooren te leezen leggen in de voornoemde Herberg, en in de Herberg de Valk op de Wirdumerdyk te Leeuwarden, terwyl drie dagen voor de Besteding, dagelyks van 9 tot 12 uur in den voormiddag, en des namiddags van 3 tot 6 uur, de nodige aanwyzing zal geschieden.

ZEG HET VOORT.

DROST EN GERECHTE VAN LEEUWARDEN, adverteert door dezen, dat in de aanstaande Jaarlyksche KERMIS alhier, niet zullen worden toegelaaten zogenaamde Ryffelaars en spelen om gewin van Geld, of gemaakt Zilver en Goud, wordende mede verboden om als dan vertoningen te maaken met Honden of andere vreemde Beesten op de Straaten dezer Stad, met waarschouwinge dat Bedelaars zullen worden geweerdt, en de overtreders naar bevind van zaaken gestraft.

Leeuwarden den 17 Juny 1803. Ter Ordonnantie van Drost en Gerechte voorn. D. A. HAMERSTER.

HET GEMEENTE BESTUUR VAN LEEUWARDEN, maakt door dezen bekend, dat in de aanstaande Jaarmarkt, op Maandag den 11 July eerstkomende, zal laaten Verharddraven: Een fraaye, met Zilver gemonteerde ZWEEP, door Paarden van zessen klaar, Koopmans waar, die alhier geen Zweep hebben gewonnen, en voorts tot genoegen der Keurmeesters. Die genegen zyn, hunne Paarden mede te laaten draven, zullen zig des morgens voor 10 uuren ter Secretarie moeten aanmelden, en ten 11 uuren præcies met hunne Paarden voor het Stadshuis laaten vinden, om de Monstering te ondergaan, vervolgens de Conditien te aanhoren en te Looten. Wyders wordt een ieder gewaarschouwdt, dat de Marsumer Rydweg, van de hooge Dyk af tot aan de Swette, op dien dag, van 's middags 12 uur, tot na het eindigen der Harddravery, door niemand zal mogen worden gepasseerd.

Leeuwarden den 17 Juny 1803. Ter Ordonnantie van 't Gemeente Bestuur voornoemd, D. A. HAMERSTER.

HET GEMEENTEBESTUUR DER STAD HARLINGEN, zal op Dingsdag den 12 July aanstaande, aan de minstaannemende Besteden: De nodige REPARATIEN aan de Trekweg, lopende van Leeuwarden tot halfweg Dockum. Wie gadinge maakt, kome als dan des voordemiddags om elf uur, by den Commissaris *Jacob van Beemen* buiten de Hoekster Poort by Leeuwarden, ten wiens huize ook de Conditien inmiddels kunnen worden nagezien.

HET GEMEENTEBESTUUR DER STAD HARLINGEN, als daar toe behoorlyk gequalificeerd, zal op Woensdag den 13 July aanstaande, præsenteeren te Verkopen: Eenige LANDERYEN, behoorende aan gem. Stad, waar onder ook de zogenaamde *SPYKERBLEEK*. Wie gadinge maakt, kome op voorsch. dag des voordemiddgs om 10 uur op den Raadhuize aldaar, en Kope op Conditien als dan voor te lezen, welke inmiddels te zien liggen by den Stads Bouwmeester *J. JACOBI*, als mede ter Secretarie van voorn. Stad.

De Advocaten LE MAIRE, HANEKUYK en de Old Secretaris HALBES, zullen op HEDEN den 25 Juny, 2 en 9 July 1803, des nademiddags te 2 uuren præcys by de Beschryvinge, Verhoginge en finalen Palmslag, ten huize van den Castelein *Jan Tzenbeek*, in het Hooghuis te Leeuwarden by Strykgeld Verkopen:

I. De BISSCHOPSWYK, gelegen op het Oosteinde van Bakkaveen.

II. De groote BAKKAVEENSTERVAART, met het Recht van Vrykoop van diverse Veenen, enz.

III. De MEEUWMEERSWYK met het geheel VELD en ONDERGRONDEN, ten Noorden van de Drentsche Weg, in zo verre nog onverkogt is; hier onder is mede begrepen de Herberg *ALLARDS OOG* genaamd, met Bouw en Weilanden, Hovinge en Plantagie, enz.

IV. Eene HUIZINGE en SCHUURTJE, met Hovinge en stuk Heidveld van ongeveer 20 Morgen, waar van de Huizinge door *Cornelis Gerrits* wordt gebruikt.

V. Een Jaarlyksche GRONDPAGT van 7 Car. Guldens, van zeven honderd Roeden Veld, waar op de Huizinge van *Hendrik Hylkes* staat, ten Zuiden van de Kruisberger Wyk.

VI. Eene Jaarlyksche GRONDPAGT ad 10 Car. Guldens, van het vrye Vrugtgebruik der Vaartswal en Heidekam, ten Zuiden van de Meeuwmeersvaart, by *R. Halbes* in pagt en gebruik.

VII. Het vrye VRUGTGEBRUIK van de Noorder Meeuwmeersvaartswal, benevens gelyk gebruik van de Bakkaveenster Hoofdvaartswal aldaar, by *F. de Haan* in huur en gebruik.

VIII. De WILPSTERWYK of WYTZE GATZES VAART, zyn begin nemende ten Westen uit de groote Hoofdvaart, enz., benevens de TJALLING MEINDERTS WYK.

Alles breder by aparte Boekjes en Billetten omschreven, en by voorschr. Acturien te vernemen.

De Secretaris MEBIUS, zal op Woensdag den 29 Juny 1803, 's avonds vyf uur, in de Verguldén Hoorn op Dronryp, by de provisioneele en finale Palmslag, publiek by Strykgeld Verkopen:

I. De gerechte Helfte van een HUIZINGE op Dronryp, thans by *Tjepke Jans* Wed. c. soc. bewoond. Waar op geboden is 300 Car. Glds. 15 Stuiv.

II. Een zesde gedeelte in een BAKKERY te Hallum, by *Frans Jans*, Mr. Bakker, in gebruik. Waar op geboden is 170 Car. Glds.

De Oud Secretaris M. SIDERIUS, zal publiek by Veiling præsenteeren te Verkopen:

60 Hamburger Eeken BALKEN.
10 Dito Grenen BALKEN.
40 BOGTEN.
50 Bovenlandsche BALKEN.
Een party KLOSSEN. Eeken en Grenen PLANKEN.

Wie gadinge heeft, kome op Woensdag den 29 Juny 1803, 's morgens præcys om 10 uur tot Langweer, en kope als dan op gewone Conditien van Veiling. ZEG HET VOORT.

De Secretaris A. JOHA, zal op Vrydag den 1 July 1803, 's morgens om 10 uur, in het Moddergat onder Nes, by Boelgoed Verkopen: De VLEET van een gestrand Smakschip, bestaande in Ankers, Zeilen, 3 à 4 stukken zwaar Ankertouw, staand en loopend Wand, Boegspriet, gekapte Besaansmast, Gaffel, Trossen, Lynnen, Touwwerk, Blokken, een Yzeren Luiwagen, onder anderen een fraaye Jol, voorts koperen Schenkketels, Gortpannen, Potten, een Kacheltje, en het geen verder ten dage der Verkoping te voorschyn zal worden gebragt.

Een ieder welken iets te prætendeeren heeft van, of schuldig is aan den geabandonneerde Boedel van RIENTS DIRKS en AKKE GERLOFS, Echte Lieden te Oosterwierum, gelieve daar van opgave of betalinge te doen aan de *Curatores Bonorum* dier Boedel, de Secretaris Dr W. TUINHOUT te Jorwerd, en den Pr. VAN DER LEY te Marssum, uiterlyk vóór den 1ste July 1803.

Alle de geene, die iets te prætendeeren hebben van, of verschuldigt zyn, aan de Boedel van RINSKE MINNES, Wed. wylen PIETER HUBERTS WESSELIUS, in leven Mr. Timmerman en Yzerkraamer te Leeuwarden, gelieven daar van opgave en betalinge te doen aan den Advocaat *ERNESTUS JONGSMA* in de St. Jacobstraat te Leeuwarden, en wel uitterlyk voor den 1 September dezes Jaars. ZEG HET VOORT.

NB. NB. NB. Op Woensdag den 29 dezer, 's namiddags præcys om 1 uur, zal men ten huize van de Wed. van *Jerig van der Ley* te Harlingen, by Boelgoed Verkopen: WAGENS, CHAISEN, 1 SLEED, 1 TROG, 1 SNYBANK, en een aanzienlyke party TUIGEN.

† † † By de Makelaar WILLEM SIPKES te Leeuwarden, zyn te bekomen: OOSTZEESCHE GRAUWE ORTEN, by het Last of Half- en Kwart-Last, tegen 7 Gulden het Lopen, mits by de leverantie Geld.

Uit ter hand te Koop, op aannemelyke Termynen van Betaaling: Een wel ter Neering staande HUIZINGE en KOEKBAKKERY, staande op de hoek van de Brouwers Gragt te Harlingen, thans bewoond door den Mr. Koekbakker *Reitsma* tot den 12 May 1804, en dan vry te aanvaarden. Nader onderricht by den Koopman *F. E. Crop* te Leeuwarden.

IS. VERWEY te Workum, zal aldaar ten zynen huize op het *Noord* by *Acte* verkopen, ene *Verzameling*, *bestaande grotendeels uit Nederduitsche Godgeleerde Boeken*, benevens een *Byvoegzel van Nederduitsche*, *Fransche en Hoogduitsche Boeken* van onderscheidene soort, onder welke vele *schone* werken, als inzonderheid *ene fraaie* Kinder-bibliotheek, bestaande uit velerhande nieuwe voor de jeugd geschrevene boekjes met en zonder platen. De Catalogus dezer op *Woensdag* en *Donderdag d. 29 en 30 Juny* te houdene verkoping zal in de volgende week *alom voor niet* verzonden worden en te bekomen zyn.

De Ondergetekende, heeft by het *Gemeente Bestuur* van Workum laten vertekenen, een oorspronglyk Exemplaar van een Werk van *J. L. Ewald*, getiteld: *Andachtbuch für Frauenzimmer aller Religionen, zur Sittlichkeit*, om hetzelve vertaald in het Nederduitsch uittegeven — in overeenkomst met de Publicatie des Staatsbewind deswegens geëmaneerd.

Workum den 24 Juny 1803. Is. VERWEY.

HET GEMEENTEBESTUUR VAN DE STAD SLOTEN, adverteert door dezen, dat, uit hoofde van eene aanmerkelyke Reparatie aan de Vloering en 't onderwerk van de Wyckeler Brug te Sloten, de Passagie wel niet ten eenemaal gestremd, echter met Rydtuigen, min of meer, bezwaarlyk, en tevens ophoudende is, en niet zeer raadzaam, met jonge lugtige Paarden, die niet gewoon zyn aan zodanige overtransporteering, dezelve te passeeren; dog zullende de Passagie met den 5 July aanstaande, wederom vry en onverlet zyn; waaraf dezen is dienende tot een ieders narigt.

Sloten den 23 Juny 1803. Ter Ordonnantie van 't Gemeentebestuur voornd., J. RUARDI, Secretaris.

HET GEMEENTE BESTUUR VAN DE STAD SNEEK, zal op Dingsdag den 5 July 1803, 's namiddags te twee uuren, publiek aan de minstaannemende Besteden, op den Raadhuize aldaar:

Het *Afbreeken van de oude* WIPBRUG, en het *maaken van een nieuwe* DRAAIBRUG, op het Kleinzand binnen Sneek; benevens het leveren der daartoe benodigde MATERIALEN.

Zullende het Bestek, benevens de Conditien, drie dagen voor de Aanbesteding te zien zyn, ter Secretarie van gemelde Stad.

HET GEMEENTEBESTUUR VAN LEMSTERLAND, nodigd by deze alle de genen uit, die genegen zyn en de vereischte Bekwaamheden bezitten om de SCHOOLMEESTERS PLAATS in de Dorpe Follega waar te nemen, op een Jaarlyks Tractement van één honderd vyf-en-dertig Car. Guldens, vrye Woning, benevens de Polle Lands rondom het School en het Kerkhof, tegen Woensdag den 29 Juny 1803, des nademiddags om twee uur, ten huize van *Johannes Lubberts*, Castelein aan Follegabrug, om als dan blyken van hunne Bekwaamheden te geven, zullende dadelyk na inhoud van 's Lands Publicatie, de finale beroeping geschieden. Ter Ordonnantie van het Gemeentebestuur voorn., J. H. DE CARPENTIER.

Alzo BAUKE MARCUS en TRYNTJE HOTZES Echtelieden, woonagtig te Ackrum, hun Boedel voor *Drost en Gerechte van Utingeradeel* hebben geäbandonneerd, zo worden de Crediteuren en belanghebbende opgeroepen, tegens Donderdag den 30 Juny 1803, 's morgens om tien uuren, op de Districts-Regtkamer te Ackrum, om voor Commissaris uit Drost en Gerechte voornoemd CURATORES BONORUM te benoemen over gedagte Boedel.

Actum den 23 Juny 1803. Ter Ordonnantie van Drost en Gerechte, R. NAUTA.

De Notaris SCHELTEMA, zal op Saturdag den 9 July 1803, by zyn Molen te Franeker in publieke Veiling Verkopen: 40 Stuks Eiken Hamburger BALKEN, waar onder 2 Ladingen nieuwe en vris aangebragte, leggende reeds op de Wal. 6. Groene dito STALHOUTS BALKEN en ROEDEN. 25 Eiken Overzeesche HOUTEN van 45 tot 65 Voet, waar onder die 22 Duim in de mids zwaar zyn, en bykans meskant aangeslagen. 2 Extra mooye Ladingen Munsters KROMHOUT, waar onder veel Knies en Stoothouten. Verscheidene Ladingen Zwols HOUT, van allerleye zoort, waar onder Molenassen en Olyblokken voorts Boeken-, Yperen- en Esken-hout, 1000 nieuwe Spaken, en dat er meer is. Tot gerief van de Kooplieden zal deze Veiling præcys beginnen, met het aankomen van het 9 uur Schip van Leeuwarden, dat is half 12 uur by de Molen.

H. CANNEGIETER, Secretaris van Idaarderadeel, præsenteerd op Vrydag den 1 July 1803, 's morgens om 11 uur, ten huize van *J. de Graaf*, Koopman aan de Eernsumazyl onder Friens, publick by Boelgoed te Verkopen:

10 Ladingen Zwols Eiken HOUT, van allerley zoorten.
2 Ladingen extra mooy KROMHOUT.
120 Stuks zo Eiken, Greenen en Dennen BALKEN, tot 80 Voeten lang.
150 KLOSSEN. 200 Dertig Voets Rygasche SPARREN.
Een Lading zwaar Beuken HOUT. En
Een party Eiken PLANKEN. Alles mooy en vrisch aangekomen.

A D V E R T I S S E M E N T.

EVERT SEMLER, Rentemeester en Administrateur der Domeingoederen op het Oranjewoud, zal op authorisatie en ten overstaan van den Inspecteur Generaal E. TEMMINCK, en ter præsentie van Commissaris uit den Gerechte van Schoterland, publiek by Stryk en Verhooggeld ter Afbrekinge, en als Afbraak præsenteeren te Verkopen:

DE OOSTERSCHE VLEUGEL DER GROOTE HUIZINGE, met het daar agter staande Waschhuis, groote houten Loots, een Stallinge en Koetshuis, glaazen Trekkassen in de groote Tuin, alles staande *op het Orangewoud*, waar aan eene groote menigte van allerhande Afbraak, zo van Lood, Yzer, Glas, Hout en Steen, word gevonden, 't welk alles zeer gerieflyk kan worden vervoerd.

Wie hier aan gadinge heeft, kome op Dingsdag den 12 July 1803, 's voordemiddags te tien uuren præcies, *op de groote Huizinge* in het Orangewoud voorsz., en Kope op Conditien als dan te verkondigen, die inmiddelen tyde kunnen worden vernomen ter Secretarie van Schoterland op het Heerenveen.

† † † Met Permissie van Drost en Gerechte van Westdongeradeel, gedenkt de Castelein *JELLE JACOBS DE WILDE*, te Wierum, op Maandag den 27 Juny 1803, te laaten Verharddraven een paar fraaye HOOFDSTALLEN; alle Paarden zullen worden toegelaten, mits tot genoegen der Keurmeesters en die alhier geen Prys gewonnen hebben.

A D V E R T E N T I E.

Te Harlingen, by de HUISVROUW van *CORNELIS VAN DER BURGH* en haare Correspondenten, *Gerrit van Danswyk*, en de Wed. *van Sloten* aldaar.

Voorts in navolgende Steden en Plaatzen, als:

In Friesland.

St. Anna, by de Wed. *Hiddinga*.
Bolsward, *Jan D. Faber*.
Berlicum, *Hendrik van den Berg*.
Beetgummer Molen, *J. Hoitsma*.
Dragten, *Hendrik Dirks*.
Dockum, de Wed. *H. Brouwer*.
Franeker, *D. van der Kam*.
Grouw, *Claas Aukes*.
Hindelopen, *Fokke Jentjes*.
Heerenveen, *Tjebbe Clazes*.
St. Jacobi, *Christiaan Arjens*.
Leeuwarden, *Johannes Seydel*.
Lemmer, de Wed. *Tjeerd Halbes*.
Makkum, *Johan D. Stipp*.
———, *D. T. Hollander*.
Oosterbierum, *Jan W. Post*.
Sneek, de Wed. *Johannes Dekker*.
Stavoren, *E. G. Dorenbos*.
Vrouwen Parochie, *Jentje Eeltjes*.
Witmaarzum, *Age Pieters*.
Workum, de Huisvrouw van *Isaac Verwey*.

Voorts te

Amsterdam, *A. Sybertse* Wed. in de Pétanie Straat.
———, *Jan Blanksma van Arum* & Comp. Commissionair op de Texelsche Kaay No. 5.
———, de Wed. *A. Bakker* in de Boekdrukkery op 't Water, by den Dam.
Arnhem, *H. Guerts*.
Antwerpen, *Johs. van Oudenhoven*.
Amstelveen, *Johannes Arends*.
Amersfoort, *C. de Groot*.
Breda, *M. Bulow* en Zuster.
Barneveld, *E. J. van der Vlier*.
Buuren, *C. Polders* Wed.
Bommel, *Hendrik Wareman*.
Bergen op Zoom, *Catharina Elisabeth van Dort*, in de Lieve Vrouwe Straat.
Blokzyl, *Pieter Anker*.
Campen, *Jan Emmelo*.
Dordrecht, *Blusse* in Comp.
Deventer, *A. J. Noury*.
Enkhuizen, *S. Kloppenburg*.
Emden, *Hr. Hofman*.
Groningen, *A. Groenewolt*.
Gornichem, *Jan Reusen*.
Den Haag, *J. Stas*, in het Noordeinde Lett. F. No. 104.
Hilverzum, de Wed. *Jan W. Rein*.
Haarlem, de Wed. *van Brussel*.
———, *Hendrik van Zyll*.
Hoorn, *Rimmert Willems van Keern*.
De Helder, *Willem Borst*.
Ibbenbuhren, *B. Schrekamp*.
Leyden, de Huisvrouw van *L. Herdingh*.
Leuven, *Paul Pieters* Wed.
Meppel, *Tys Uytterwyk*.
Maaslandsluis, *P. Kouwenhoven*.
Monnikkendam, de Huisvrouw van *Jan Hage*.
Oosterschelling, *Jacob Schaap*.
Ommen, de Wed. *Hendrik Oldemans*.
Rotterdam, *Dirk van den Berg*.
Schoonhoven, *J. la Riviere*.
Schiedam, *Jan Hoogwigt*.
Schiermonikoog, *A. E. Zeilinga*.
Sapmeer, *Roelof Harms*.
Utrecht, de Wed. *A. Stubbe*.
Vlaardingen, *K. Nykerk*.
Vollenhoven, *A. van Smirna*.
Wenterswyk, *Jan Ebbink*.
Ysselstein, *Johs. van Lexmond C. Z.*
Zutphen, *Rickeld Roeloffsen*.
Zierikzee, *Adr. de Wilde*.
Zwartsluis, *Jan W. Schurink*.
Zwolle, *Theunis Portheine* en *Martius Collaard*.
Zaandyk, *H. Bronke*.
en te
Zardam, by *Harmen Bouma*.

Werd met goed succes gedebiteerd, het alom beproefde OPRECHT CHRISTALINE OOGWATER, tot Nut voor 't MENSCHDOM, zynde met regt beroemd, voor het tot nog, boven alle hulpmiddelen bekende preservatief voor alle ongemakken aan de Oogen (de noodzakelykste Zintuigen van den Mensch) niet alleen, maar ook gebleken te zyn, een onwaardeerlyk MIDDEL, voor alle de geene die veel moeten Schryven, ofte dagelyks wegens hunne Ambachten of Affairen, 't zy tegens het Vuur, of anderzints met het Gezigt werkzaam wezen, en om de twee dagen maar ééns daar van gebruik hadden gemaakt, die wel ras de goede uitwerking tot Conservatie en Versterking, in minder tyd dan ééne Week ontwaarden; zynde dit door GODS goedheid uitgevonden Middel (om voor een ieder verkrygbaar te maken) gesteld op den zeer geringen prys van agt Stuivers het Vlesje.

Iemand genegen zynde uit de Hand te Kopen of te Huuren: Een kostelyke wel ter neering staande HUIZINGE, voorzien met veele Gerieflykheden, staande op de Vlekke Gordyk, in de mids op de dubbelde Straat, die adressere zig ten spoedigsten aan *TJIETZE RINZES*, Koopman aldaar, die in alle billykheid wil handelen; kunnende ook de Winkel by hem op Tauxatie overgenomen worden. De Brieven Franco.

NATHAN SALOMONS in de St. Jacobstraat en Zoon DAVID NATHANS by de Ossekop te Leeuwarden, adverteeren dat zy dagelyks continueeren met In- als mede Verkopen van OBLIGATIEN en RECEPISSEN, der Vrywillige Negotiatie van den 11 February 1802. —— GOUDGELD en SPECIEN kopen dezelven in tot de hoogste Coers. Maandag na het aankomen der Post, kan men by haar bekomen, LOOTEN voor de 4de Classe der Generaliteits (nu Bataafsche) 96ste Lotery.

Amiëns was, en den grondslag der Onderhandeling, die Z. E. op zig genomen had, aan zyn Hof voorteftellen, om verre ftotede; dat, wat betrof de erkenning, door zyne Britfche Majefteit aangeboden, er indedaad geene voorwerpen beftonden, waarop zy van toepasfing zyn kon; dat er, zints het Tractaat van Amiëns, geene verandering in Europa had plaats gehad, ten zy de Organifatie van het Duitfche Ryk, tot welke de Koning van Engeland door zyne Stem als Keurvorst van Hanover had medegewerkt, en welke Organifatie zelve niet dan een noodzakelyk gevolg was van het Tractaat van Luneville, veel vroeger dan dat van Amiëns.

„ Dat de gebeurtenisfen, tot het Staatkundig aanvoeren van Piemont, het Koningryk Etruriën, en de Italiaanfche en Ligurifche Republieken betrekkelyk, veel ouder in dagtekening waren dan het Tractaat van Amiëns; dat, by de Onderhandelingen van dit Tractaat, Frankryk verlangd had, dat Engeland deze drie Mogendheden erkende; maar, dat men niet hebbende kunnen overeenkomen, noch omtrent dit punt, noch omtrent de zaken van Indiën, met opzigt tot de vernietiging van eenige voornaame Staaten, en de onwaardeerbaare aanwinften, door Engeland in die Landftreken gedaan, men geëindigd had, met de behandeling dier voorwerpen te befchouwen als niet verknogt zynde aan de uitvoering der Præliminaire Artikelen, en aan het hoofddoel der bevrediging van beide de Staaten. Eindelyk merkt de Ondergetekende aan, dat het Fransch Gouvernement omtrent dit punt geenerhande goedkeuring of erkenning zyner Britfche Majefteit begeerde.

„ De Ondergetekende voegde er by, dat, wat betrof de Bataaffche Republiek, deze door den Koning van Engeland erkend was, vermits hy met haar gehandeld had; en dit, volgens de Tractaaten, tusfchen die Republiek en Frankryk beftaande, de agterhoede der Franfche Troepen dat Land ontruimen moest, op de tyding der volledige uitvoering van het Tractaat van Amiëns.

„ Wat betreft de misdadigers, te Londen en te Jerfey, die hunne wykplaats genomen hadden, alwaar zy zig aan alle hunne bedorven neigingen overleverden, en alwaar zy, verre van beteugeld te worden, door Engeland betaald en gepenfioneerd werden, begreep het Fransch Gouvernement, dat, in den tegenwoordigen toeftand der Onderhandelingen, het daaraan geen gewigt behoorde te hegten.

„ Z. E. Lord *Withworth* floeg een tweede Ontwerp voor. Engeland vorderd, dat, het Burgerlyk Gouvernement van Maltha aan den Groot-Meester overgelaaten wordende, de Britfche Garnifoenen by voortduuring de Fortificatien van het Eiland zouden blyven bezetten. Deze voorflag was onuitvoerlyk en ongehoord. Even als die van het eerfte Ontwerp, was hy ftrydig met het Tractaat van Amiëns, en gevolgelyk met de grondflagen en Onderhandelingen, door den eerften Conful aangeboden. Hy had daarenboven het onherftelbaar nadeel, van eene Order van Ridders, behorende aan alle de Mogendheden van Europa, te plaatzen onder het gezag en de voogdyfchap van eene eenige Mogendheid; hy was eindelyk, uit hunnen aart, een hoon der eer en den Godsdienst eener Order aangedaan, welke in alle haare beftanddeelen aan de eer en aan den Godsdienst van geheel Europa verbonden is.

„ By eiken ftap van deze Onderhandeling was dus het Gouvernement der Republiek genoodzaakt te zien, dat het Engelsch Gouvernement flegts eenen eenigen wil, flegts een eenig doelwit had, dat, om de bedingen van het Tractaat van Amiëns niet te vervullen, en Maltha te behouden, om de eenige reden, dat Maltha hetzelve aanftond, en dat het deze benadering eene voldoende guarantie noemde.

„ Maar welke is de Mogendheid van Europa, zelfs dan, wanneer zy zig ongelyk in fterkte erkennen mogt, die zou kunnen dulden, zig aan den wil eener andere te onderwerpen, zonder haare rechten te bepleiten, zonder zig te beroepen op de grondbeginzelen der rechtvaardigheid? Welke inzonderheid is de Mogendheid, die, geplaatst in den toeftand, waarin Frankryk zig geduurende den loop dezer Onderhandeling bevonden heeft, zig had kunnen onderwerpen aan voorwaarden, by het eerfte begin eener Onderhandeling voorgefchreven, en veeleer onder den klank van Oorlogs bedreigingen, door toerustingen en Wapeningen aangekondigd, dan voorgefteld als een middel, om de rechten en belangen van twee Staaten te vereffenen.

„ By eene, in zommige opzigten gelykvormige omftandigheid, heeft eene, niet door haaren moed maar door de uitgebreidheid en de bevolking hunner Provincien zwakke Natie, in haare bedreigde Hoofdftad, Engelands magt durven braveren, de Woning haarer Koningen blootftellen, haare Magazynen, haaren eenigen rykdom, de vrugt van eenen honderd jaarigen Vreede, en van eene nyvere fpaarzaamheid, in de waagfchaal brengen, veel eer dan zig te onderwerpen aan onbillyke voorwaarden, toen, even als nu voorgeflagen, ingevolge Engelands ftelzel van Conveniëntie, en geruggefteund door het ontzag van eene aanzienlyke wapening. Dappere Lieden kwamen by dezen wederftand om; de Deenfche Colonien werden weggenomen; dan, hoe ongelyk ook de worstelftryd ware, liet de eer aan deze edelhartige Natie geenen keus over, omtrent de party, die zy te nemen had.

„ In het tegenwoordige gefchil voert de Staatkunde dezelfde taal als de Eer; indien het Britsch Gouvernement vryheid heeft zig al of niet naar zyne verbintenisfen te gedragen; indien het, in de Tractaaten, die het gemaakt heeft, den geest van de letter mag onderfcheiden; indien men deszelfs onuitgedrukte voorbehoudingen als zo veele wettige uitzonderingen laat gelden; indien, in één woord, Engelands Conveniëntie den zin der Staatsovereenkomften moet uitleggen, waar zal het eind zyn der toegevingen, welken men zig vleyen zal nu elkander aan Frankryks zwakheid afcedwingen? waar zal de maat zyn der opofferingen en der vernederingen, welken men ondernomen zal aan hetzelve opteleggen? Thans vorderd Engelands Conveniëntie eene guarantie tegen Frankryk, en Engeland houdt Maltha! Eertyds wilde Engelands Conveniëntie eene guarantie tegen Frankryk, en men vernielde Duinkerken! en een Engelsch Commisfaris gaf wetten in een Land, waar de Franfche vlaggen wapperden. Morgen zal Engelands Conveniëntie eene guarantie vorderen tegen de vorderingen der Franfche nyvertoeneming dier nyverheid te beperken.

„ Indien wy onze Havens herftellen, een Moelje aanleggen, een Canaal graaven, door eenige aanmoediging onze Manufactuuren doen herleven, enz., zal men vorderen, dat onze Havens verwoest, onze Moeljes omverre geworpen, onze Canaalen gedempt, onze Manufactuuren ten gronde gerigt worden; men zal vorderen, dat Frankryk arm, dat het ontwapend worde om zig naar Engelands Conveniëntie te rigten, en eene voldoende Guarantie aan deszelfs Gouvernement te verfchaffen.

„ Men befchouwe de grondbeginzelen of men onderzoeke de gevolgen, men wordt even fterk getroffen door de onrechtvaardigheid en de ergerlykheid dezer vorderingen. Men mag het vrylyk vraagen, indien zy aan eenen Raad van Engelfche Gezwoornen onderworpen wierden, zou dezelve aarfelen, om die eenftemmig te verwerpen.

„ Het Gouvernement der Republiek heeft recht om verwonderd te zyn, dat het Britfche Ministerie, zig gerechtigd hebbe kunnen maaken, om aan hetzelve dien graad van verlaaging te onderftellen. Hoe hebben zy zig kunnen verbeelden, dat het tegenwoordig Gouvernement van Frankryk in eene laffe rust, en de herinnering van al het geen het gedaan heeft, en het gevoel van alle zyne pligten verliezen zou?

„ Zyn onze Provincien minder uitgebreid, minder bevolkt? Zyn wy niet meer dat zelfde Volk, 't welk alles aan de handhaaving der billykfte belangen had opgeofferd? En, indien, na onze overwinningen, eene buitengewoone gematigdheid door ons is aan den dag gelegd, aan welke oorzaak anders kan deze gematigdheid toegefchreven worden, dan aan de rechtvaardigheid onzer aanfpraaken, en aan het zelfs gevoel onzer kragten.

„ De Ondergetekende, deze aanmerkingen aan Lord *Withworth* voordragende, vermeent het recht te hebben, hem te doen opmerken, dat het gematigd gedrag van het geheele Franfche Staatsbeftuur, geduurende twee geheele Maanden, onder eene onafgebrooken reeks van beledigende uittartingen, en in weerwil van den diepen indruk, welken het van die beledigingen ontving, hem het Caracter van het Fransch Gouvernement op deszelfs waren prys moet leeren fchatten. Ondertusfchen was het, toen, door een diep ftilzwygen over herhaalde verguizingen, het Gouvernement der Republiek had behooren te verwagten, dat het eene pooging zou zich doen om dien hoon te herftellen, of ten minften een eind daar aan te maaken; toen, vermydende, om vooruit eenige verwagting aan den dag te leggen omtrent de eindelyke wending, welke de zaaken zouden kunnen nemen, het niet dan oplettendheid en yver getoond heeft, om de middelen te onderzoeken, die ter bevrediging en voldoening van het Engelsch Gouvernement voorgeflagen zouden kunnen worden; het was toen, dat, *mondeling*, en zonder zig tot het geven van eenige fchriftlyke verklaring te willen laaten overhaalen, Lord *Withworth*, in naam en op bevel van zyn Gouvernement, op den 6 Floreal aan den Ondergetekenden de navolgende vorderingen deed:

„ Dat Engeland geduurende tien Jaaren Maltha behoude.

„ Dat Engeland bezit neme van het Eiland Lampedofa

„ Dat Holland door de Franfche Troepen ontruimd worde.

„ Zyn E. Lord *Withworth*, heeft daarenboven verklaard, dat deze voorflagen het *Ultimatum* van zyn Hof waren, en dat, op de weigering om dezelven aantenemen, hy bevel had, binnen een tydverloop van dagen Parys te verlaten.

„ De Ondergetekende durft zeggen, dat er geen voorbeeld is van eenen zodanigen form aan een zo gebiedend *Ultimatum* gegeven.

„ Hoe nu! moet de Oorlog dan alleen voor ons bezwaren hebben? Zou het Engelsch Ministerie de Franfche Natie zo verregaand zwak befchouwen, dat het in eene omftandigheid, waar voor haar de allergewigtigfte Onderhandeling op het tapyt is, zig niet gehouden waant, ten haaren opzigte de gebruiken te volgen, die door de Gouvernementen van alle befchaafde Natien onderhouden worden.

„ Of is het misfchien niet veel eer het gevoel van onrechtvaardigheid, hetwelk op het geweten van den Staatsman, eeven zeer als op dat van den ampteloozen Perzoon drukt, het geen het Britsch Gouvernement bezet heeft, den eisch, dien het gedaan heeft te ondertekenen; en tragt het niet, mogelyk, door eenen min vasten tred, zig voor het vervolg de middelen voor te behouden, om de fpooren zyner waare vorderingen te doen verliezen, en eenmaal het publiek gevoelen omtrent den oorfprong der Vreedebreuk te misleiden.

„ Of, kennen, eindelyk, de Ministers zyner Britfche Majefteit het Caracter van den eerften Conful kwalyk; hebben zy gehoopt, door uittarting op uittarting, hem te verbitteren, of bevreesd te maken, hem tot het vergeeten van de belangen der Natie uittelokken, of tot eenige daad van openbaar éclat te dryven, welke zy vervolgens voor het oog van Europa als de eerfte Oorlogs aanval zouden kunnen uitkryten.

„ Meer dan eenig leevend Mensch, kent de eerfte Conful de kwaalen des Oorlogs, om dat hy meer dan iemand aan deszelfs berekeningen en wisfelkanzen gewoon is; hy is van oordeel, dat, in omftandigheden, als die, waarin wy ons bevinden, de eerfte gedagten der Gouvernementen gerigt moet zyn op de Volks-onheilen en Staats-rampen, die uit eenen nieuwen Oorlog ontftaan kunnen; hy gelooft, dat hun eerfte pligt is, niet alleen zig niet te laaten wegflepen door dryfveeren van verbittering, maar zelfs door alle middelen de onbedagtzaame driften der Volken te recht te brengen en te maatigen.

„ De Ondergetekende dus in de eerfte plaats ftil ftaande by de form dezer communicatie van Z. E. Lord *Withworth*, verzogt hem, te willen opmerken, dat mondelinge en vlugtige gefprekken onvoldoende zyn ter bepleiting van zulke onmeetelyke belangen, van welke alle de drangredenen gewoonlyk na de rypfte beraadflagingen in de Raadsvergaderingen der Natie behandeld worden. In die Raadsvergaderingen, en onder in zodanige omftandigheden, wordt niets voor onverfchillig befchouwd: de formen, de bewoordingen zelfs, worden gewikt, uitgeplozen, bepleit, in derzelver juiste waardy bepaald, en dienen altoos, om de te nemen party te beslisfen zo wel als te rechtvaardigen.

„ Indien eene zo onvoegzaame, zo onvoorziene verbreeking der formaliteiten door Frankryk gepleegd ware, wat zou men in Engeland niet gezegd, wat niet gefchreven hebben! Er is niet een enkel Redenaar in de beide Kamers van het Parlement, of hy zou verklaard hebben, dat deze afwyking in gewigtige omftandigheden van de algemeene regelen, tusfchen de Gouvernementen in gebruik, een hoon was, der Engelfche Natie aangedaan. In aller oogen, zou eene zodanige belediging befchouwd geworden zyn als eene genoegzaame beweegreden, om alle Onderhandelingen aftebreken.

„ Wat den grond van het voorgeftelde *Ultimatum* betreft, heeft de Ondergetekende de eer zyne E. Lord *Withworth* te herinneren, dat hy door eene Nota, die hem den 12 Floreal (2 May) overhandigd was, gelast werd te verklaaren, dat de eerfte Conful, zo wel door de bedreigingen, als door de verongelykingen onaangedaan bleef, en over het vergeten der formaliteiten, waar van geen voorbeeld is in de Gefchiedenisfen, dat eenige Regeering in zulk eene gewigtige omftandigheid afgeweken zy, heen ftapte.

„ Dat het Eiland Lampedofa niet aan Frankryk toebehoorde; maar onder de Souvereiniteit van eene vreemde magt was, en dat, op de begeerte van zyne Britfche Majefteit, om er het bezit van te hebben, de eerfte Conful geen recht had zulks toe te ftemmen noch te weigeren.

„ Dat de onafhangelykheid van de Orde, en het Eiland van Maltha het refultaat was van een byzonder Artikel van het Tractaat van Amiens; dat de eerfte Conful dienaangaande geen nieuw befluit kon nemen, zonder de toetreeding van de twee andere, zig voor dat Tractaat verbonden hebbende Mogendheden, zyne Maj. den Koning van Spanjen en de Bataaffche Republiek.

„ Dat de onafhangelykheid van het Eiland Maltha door zyne Maj. den Keizer van Duitschland was gegarandeerd, en dat de Ratificaties dezer garantie uigewisfeld waren; dat H. M. de Keizer van Rusland en de Koning van Pruisfen de onafhangelykheid van de Orde en van het Eiland Maltha gegarandeerd hadden; dat deze garanties zo wel door Engeland als door Frankryk aan deze Mogendheden gevraagd waren; dat het de pligt van den eerften Conful was ze aan te nemen, zo als hy ze ook aangenomen had; dat de eerfte Conful dus naar geenen voorflag betrekkelyk de onafhanglykheid van de Orde en het Eiland van Matha, kon hooren, zonder te vooren, met betrekking tot deze onafhangelykheid de intenties van de Gouvernementen, die ze ftellig gegarandeerd hadden, te hebben verftaan.

„ Dat een klein Corps Franfche Troepen, nog op het oogenblik, dat de boodfchap ontvangen werd, in Holland geftationeerd was, uit kragt van eene overeenkomst, tusfchen die Republiek en Frankryk, en dat de eerfte Conful geen ogenblik geäarzeld had te zeggen, dat hy Holland zoude doen ontruimen zo dra van den kant van Engeland de bedingen van het Tractaat van Amiëns geheel en al ter uitvoer zouden gebragt zyn.

„ Op deze Nota, welke in uitdrukking en vooral in ftiptheid en naauwkeurigheid omtrent deszelfs beweeggronden, niets ademde dan billykheid, Vreede, en magtiging, antwoorde zyne E. Lord *Withworth* door een beslisfchende vraag om Paspoorten, te kennen gevende, dat hy er Woensdag den 4 May, 's ochtends te 5 uuren, gebruik van meende te maaken.

„ Het Fransch Gouvernement gevoelde diep het Contrast tusfchen zulk een volftrekt befluit, en het caracter van welvoeglykheid, regtvaardigheid en bevrediging, 't welk het in alle omftandigheden, en voornamentlyk in de laatfte, aan zyne handelingen getracht had te geven. Echter meende het een opoffering te moeten doen ten voordeele der Menschheid. Hy wilde niet dan in het laatfte ogenblik alle hoop op Vreede verlaaten, en de Ondergetekende overhandigde Z. E. Lord *Withworth* eene nieuwe Nota, waar door Frankryk aanbood, toe te ftemmen, dat Maltha onder bewaring van een der drie guarandeerende Mogendheden Oostenryk, Rusland of Pruisfen gefteld wierde.

„ Deze voorflag fcheen Lord *Withworth* zelven toe, aan de fustenuen van zyn Hof te moeten voldoen, hy ftelde zyn verflag uit, en nam de Nota *ad referendum*.

„ Op denzelfden tyd ontfing de Ambasfadeur van de Republiek te Londen, verwittigd van de vraag, die Z. E. Lord *Withworth* te Parys om zyne Paspoorten gedaan had, ten einde naar Engeland terug te keeren, order, zich gereed te houden om te vertrekken. Hy verzogt diensvolgens zyne Paspoorten, welken hem terftond ingewilligd werden.

„ De middel-term, door het Fransch Gouvernement voorgefteld, week van het Artikel van het Tractaat van Amiens af; maar het dubbeld voordeel, van het digtst mogelyk te naderen tot deszelfs geest, dat is te zeggen, Maltha in onafhangelykheid van beide de Staaten te ftellen, en die zo luidrugtig ingeroepen guarantie aan te bieden, welken het Britsch Ministerie voorgaf het eenig voorwerp van deszelfs bezorgdheid te zyn.

„ Het Britsch Gouvernement begreep de kragt dezer redenen: en het ongelukkig noodlot, 't geen deze Mogendheid tot den Oorlog voert, gaf aan haar geen ander antwoord aan de hand, dan het aanvoeren eener onwaarheid. Den 21 dezer Maand gaf Lord *Withworth* eene Nota over, waarin hy verklaarde, dat Rusland het gedaan aanzoek ftellig had geweigerd.

„ Daar er drie guaranderende Mogendheden waren, zo bleef nog altyd de Duitfche Keizer en de Koning van Pruisfen overig, indien Rusland zig al mogt onttrokken hebben. Maar, hoe had Rusland, deszelfs gevoelen kunnen doen weeten, op een nieuw voorftel, het geen alleen voor weinige dagen aan hetzelve gedaan was? Het was aan Engeland bekend dat Rusland en Pruisfen voorgefteld hadden, om, flegts onder weinig betekenende wyzigingen, de onafhankelykheid van Maltha te guaranderen, en dat het Franfche Gouvernement zig gehaast had, deze guarantie aan te nemen; en by wettige gevolgtrekking, kon de eenparige ftandvastigheid en getrouwheid aan zyne verbintenisfen, welke Keizer *Alexander* kenmerken, geen twyffel overlaten, of hy zou het aan hem gedaan voorftel omhelzen. Dan de Voorzienigheid, aan welken het zomtyds behaagd, de kwaade trouw te befchamen, deed ter zelfder tyd, op hetzelfde oogenblik, dat Lord *Withworth* zyne Nota overhandigde, eenen Courier uit Rusland aankomen, geadresfeerd aan de Gevolmagtigden dier Mogendheid te Parys en te Londen, in welke zyne Majefteit de Keizer van Rusland, met eene meer dan gewone kragt van uitdrukking, de fmart vermelde, welke hy gevoeld had by het vernemen des befluits, door zyne Britfche Majefteit gevat, om Maltha te houden; hy hernieuwde de verzekeringen zyner guarantie, en gaf te kennen, dat hy het verzoek zyner bemiddeling, door den eerften Conful gedaan, niet afflaan zoude, indien beide de Mogendheden tot dezelve hunne toevlugt namen. De Ondergetekende haastte zig om den 22fte (18 May) aan Lord *Withworth* de dwaling te doen weten, in welke zig zyn Hof bevond, niet twyffelende, of, daar het de eenige zwarigheid was, die het tegen het voorgefteld Ontwerp had ingebragt, dat Hof, van het oogenblik afaan, dat het de herhaalde en ftellige verklaring van Rusland vernomen zou hebben, zig zou haasten, om toeteftemmen tot de overgifte van Maltha in de handen van eene der guaranderende Mogendheden. Heel groot moest dus niet de verwondering van den Ondergetekende zyn, toen Lord *Withworth*, in geene ophelderingen tredende, en de verklaringen, welke de Ondergetekende hem gedaan had, noch tragtende tegentefpreken, noch in Onderhandeling te nemen, door eene Nota van dien zelfden dag, te kennen gaf, dat, volgens den inhoud zyner Lastbrieven, hy bevel had, binnen zes-en-dertig uuren na de overgifte zyner laatfte Nota te vertrekken; en tevens de aanvraag om zyne Paspoorten herhaalde. De Ondergetekende heeft hem dezelven onverwyld moeten doen geworden.

„ Zou de Ambasfadeur van Engeland zig op eene andere wyze hebben kunnen gedragen, indien het Fransch Gouvernement belegerd was geweest binnen eene Vesting, die tot het uiterfte was gebragt, en waarin men bereids bres had gefchooten; zo dat gehandeld wierd, niet over de gewigtigfte belangen, waarover het Britsch Gouvernement geduurende meer dan agt honderd Jaaren is werkzaam geweest, maar flechts over eene eenvoudige Capitulatie.

„ Men heeft de opening der Onderhandelingen door gewapende uitrustingen laaten voorafgaan, welke men met veel uiterlykheid aankondigde; elken dag, elk uur toonde men zig gereed om de Vyandelykheden te hervatten.

„ En wat is dan toch dat *Ultimatum*, het welk men aan het Fransch Gouvernement heeft aangeboden, om binnen den tyd van éénen dag te ondertekenen?

„ Dit Gouvernement moest toeftemmen in de overgave van een Eiland 't welk aan hetzelve niet toebehoorde; het moest zelf tot zyne fchade, een plegtig Tractaat verbreken, onder het voorwendzel, dat Engeland eene nieuwe waarborg tegen Frankryk noodig had; het moest alle achting uit het oog verliezen, verfchuldigd aan de Contracteerende Mogendheden, door, zonder hunne toeftemming, een Artikel te verbreken, het welk uit aanmerking vóór hun, op het tydftip der Onderhandelingen, het uitvoerigst was overwogen; het moest op dezelfde wyze de achting verbreken, verfchuldigd aan de garandeerende Mogendheden, door toeteftemmen, dat een Eiland, welks Onafhangelykheid zy begeerden, geduurende drie Jaaren onder het gezag van het Britfche Ryk zou verblyven; het moest aan de Orde van Maltha de Souverainiteit ontnemen, die aan dezelve was wedergegeven, en deze Souverainiteit aan de Inwoonders overlaten; het moest door dezen roof alle Mogendheden beledigen, die het herftel dezer Orde hebben erkend, die dezelve hebben gewaarborgd, en die, by de fchikkingen in Duitschland, daar aan vergoedingen voor geledene fchaden hebben verzekerd.

„ Dit is de grond van dat *Ultimatum*, het welk eene reeks van vorderingen vertoont, fteeds aanwasfende in evenredigheid van de gematigdheid, die het Gouvernement der Republiek aan den dag heeft gelegd. In den aanvang gaf Engeland zyne toeftemming aan het behoud der Orde van Maltha, en wilde alleen, dat deze Orde en deszelfs Staaten aan Britsch gezag zouden onderworpen worden.

„ Eerst nu, en zulks voor de eerfte reis, vraagt Engeland de affchaffing dezer Orde, en eischt, dat daarin binnen zes-en-dertig uuren zal worden toegeftemd.

„ Dan, indien de finaal voorgeftelde Voorwaarden zo zeer overeenkomftig waren aan

(Het vervolg op Pagina twee.)

TE LEEUWARDEN, ter Drukkerije van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.